

EU:n ”elpymisrahasto”

Tuomas Malinen (KTM, VTT)
GnS Economics
Helsingin yliopisto

10.10.2020

”Euroalueen vakaus- ja kasvusopimuksen piti asettaa rajat velkaantumiselle ja budjettivajeille. No bail out –periaatteen piti olla yksiselitteinen. EU:n budjettia ei pitänyt rahoittaa lainarahalla. Kävikö niin?”

- [Tasavallan Presidentti Sauli Niinistö, 25.8.2020](#)

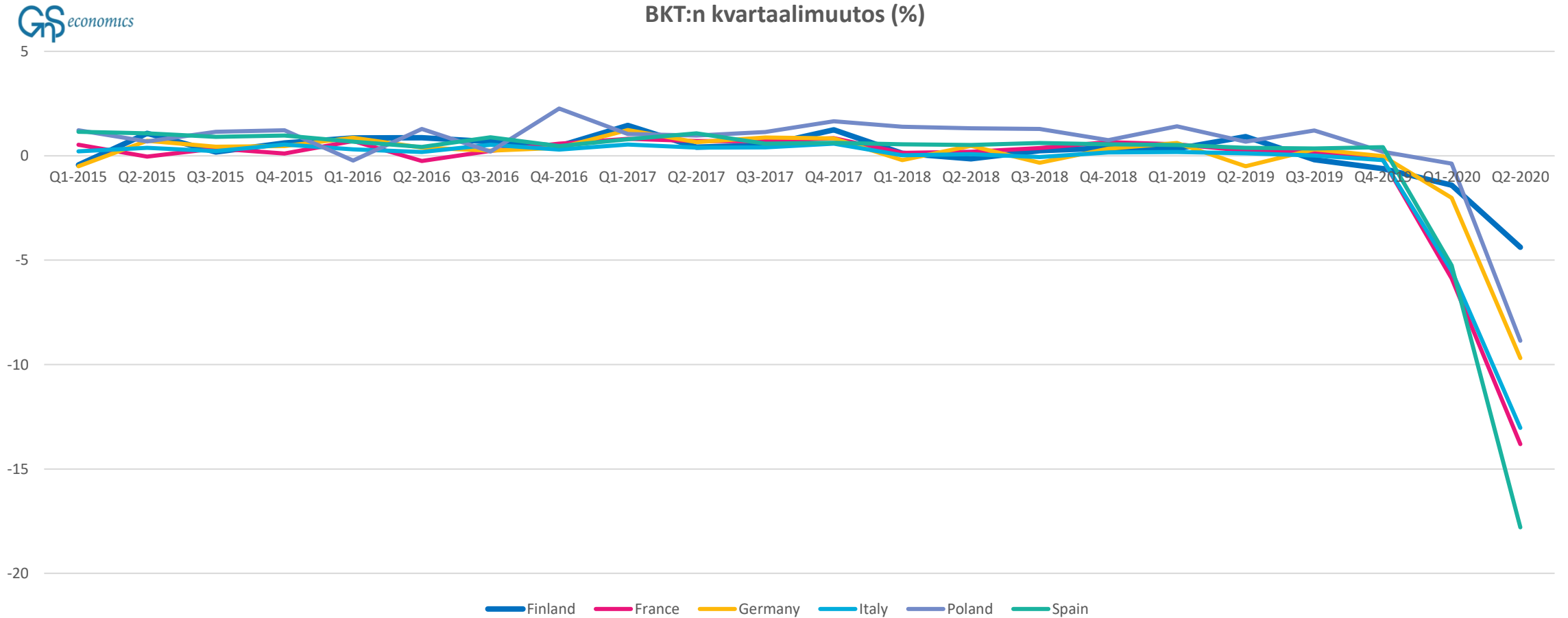
"Hätärahoitusohjelma on enemmän poliittinen kuin taloudellinen. Siinä tärkeänä osana on tulojen uudelleenjako valtioiden välillä."

- [Professori Mikko Puhakka](#)

"En odottanut näkeväni Suomessa hallitusta, joka julkisesti kiistää perustuslakivaliokunnan kannan merkityksen."

- [Professori Päivi Leino-Sandberg](#)

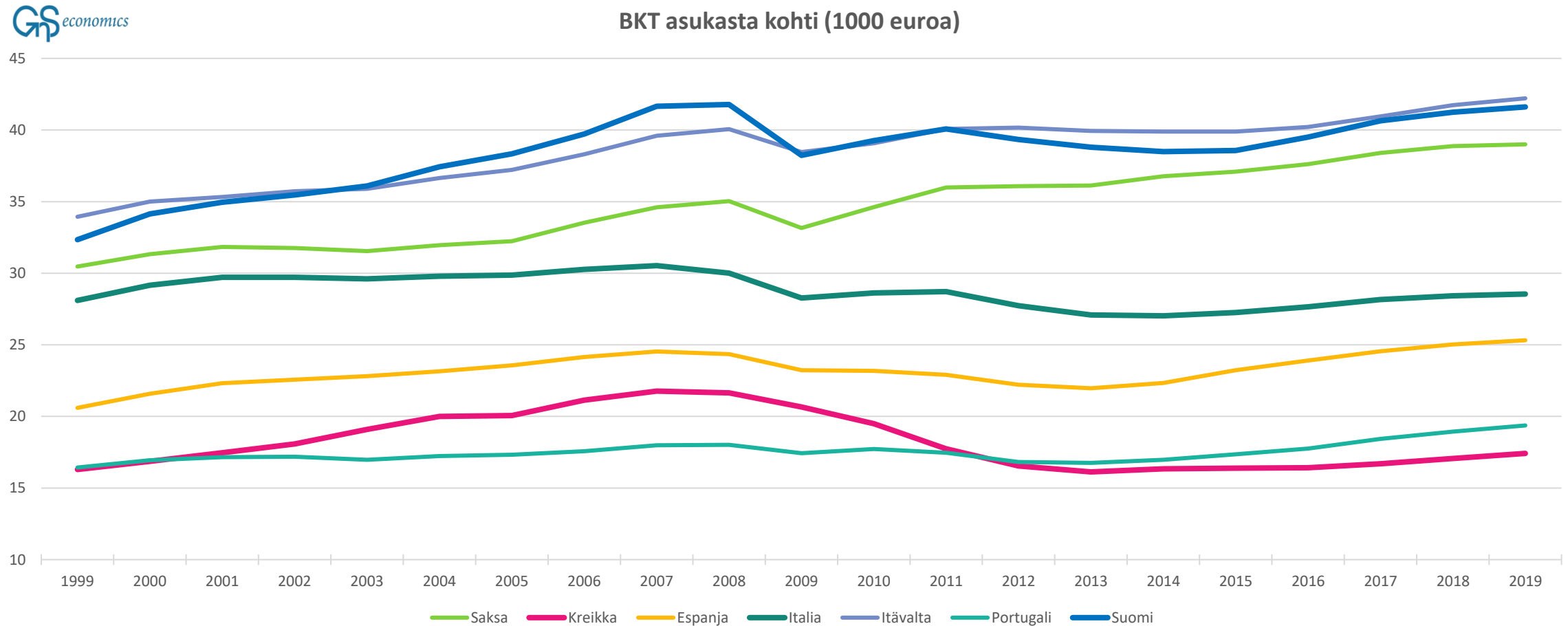
BKT:n romahdus on ollut huima

Rahasto

- » Rahaston suunniteltu (nykyinen) koko: 750 miljardia euroa.
- » Jako-osuudet
 - 360 miljardia lainoina
 - 390 miljardia avustuksina
- » 70% avustuksista jaetaan väestömäärän, asukasta kohden mitatun bruttokansantuotteen sekä vuosien 2015-2019 työttömyysasteen mukaan
- » Näiden perusteella suurimmat avustukset:
 - Italia: €85 mrd.
 - Espanja: €71 mrd.
 - Ranska: €51 mrd.
 - Puola: €23 mrd.
- » Tämän hetken tiedon mukaan loppujen 30% jakokriteereistä työttömyysaste korvautuu vuosien 2020 ja 2021 inflaatiokorjatun BKT:n pudotuksen mukaan.
- » Miksi näin outo jako?

Euroalueella maksetaan tulonsiirtoja ”häviäjille”

EU:n velka

- » EU laskee liikkeelle velkaa (ensivaiheessa) 750 miljardia euroa.
 - Minkälaisia velkainstrumentteja EU käyttää, on vielä epäselvää.
- » EU:lle muodostuu rakenteellinen budjettialijäämä (kielletty SEUT:n artiklassa 310).
- » Suomi ja muut maat takaavat EU-velan, ja siten käytännössä EU:n budjettialijäämän.

- » 360 mrd. euron velan takaisinmaksu tapahtuu jäsenmaakohtaisesti
- » EU perii lainoista 1,15 prosentin korkoa. Joillekin maille, kuten Suomelle tämä tietää isoja lainatappioita (Suomi saa tällä hetkellä lainaa 30 vuodeksi 0,006 % korolla).
- » Takaisinmaksuaika alkaa (ilmeisesti) 2028 ja päättyy 2058.
- » Tästä syntyy Suomelle huomattava korkotappio.
 - Maksamme arviolta 8 miljardia ja ”saamme” noin 3 mrd. euro
- » 390 mrd. euron avustuksien takaisinmaksussa viitataan toistaiseksi vain ”EU:n uusiin resursseihin”.
- » Käytännössä nämä ovat uusia EU-tason veroehdotuksia.

Pelastaako rahasto vientimme, ja Euroopan talouskriisiltä?

Pelastakaa vientimme!

- » Kun elpymisrahasto esiteltiin, sitä myytiin suomalaisille ensiksi ajatuksella, että antamalla rahaa Italialle ja muille kriisimaille pelastamme vientimme.
- » Italian osuus Suomen viennistä on 3,6 %. Espanja ei mahdu 10 suurimman vientimaamme joukkoon.
- » Suurimmat vientimaamme ovat Saksa, Ruotsi ja Yhdysvallat.
- » Miksi hallituksemme ei lähetä naapurimaahamme ja Yhdysvaltoihin kiireesti avoimia shekkejä?!
- » Tietenkin sen takia, että koko ajatus vientimme pelastamisesta lähettämällä vientimaihin rahaa on täysin absurdi!
 - Suurin osa (tai kaikki) valtiolle annettavasta rahasta uppoaisi aivan joihin muihin kuluihin kuin ”viennin tukemiseen”.
- » Yritykset, eivät valtio, luovat vientimarkkinamme.

Velkaelvytys

- » Valtion harjoittaman velkaelvytyksen perusajatus on tukea kansantalouden kysyntää ja investointeja, kun ne taantumana tai talouskriisin seurauksena laskevat, julkista kysyntää lisäämällä.
- » Tässä niin kutsutussa Keynesiläisessä talousmallissa ajatuksena on, että valtio estää talouden pahimman taantumisen ottamalla velkaa ja kuluttamalla.
- » Kriittistä tässä mallissa on kuitenkin, kuinka voimakkaasti valtion velaksi tapahtuva kulutuksen lisääminen nopeuttaa talouskasvua.

Elpymisrahasto ei elvytä

- » Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) tutkimuksen mukaan korkeasti velkaantuneissa, ikääntyneissä talouksissa velkaelvytys voi aluksi jopa hidastaa talouskasvua.
 - Ikääntyneissä talouksissa eläkeläisten osuus on suurempi, minkä takia esim. yritysten lisääntynyt työvoiman tarve vaikuttaa palkkasummaan vähemmän.
 - Eläkeläisten kulutus on myös melko vakioista, koska tulot ovat vakaat.
- » Pidemmälläkin aikavälillä velkaelvytyksen vaikutus on ylivelkaantuneessa ja ikääntyneessä taloudessa (esim. Italia) huomattavasti alhaisempi kuin vähemmän velkaantuneessa ja nuoremassa taloudessa (esim. Suomi).
- » Taloudellisen elvyttämisen kannalta ei ole mitään järkeä jakaa rahaa korkeamman tuottavuuskehityksen maista, kuten Suomesta, alhaisemman tuottavuuskehityksen maihin, kuten Italiaan.
- » EU:n rahastoa voisi verrata taloyhtiöön, jonka pitää korjata talo.
- » **Taloyhtiö ottaisi velkaa ja antaisi tehtävän yhtiön huonoimmille timpureille!**

Ehkäistäänkö talouskriisi?

- » EU:n bruttokansantuote oli 14 000 miljardia euroa vuonna 2019 (vs. rahaston 750 miljardia).
- » Euroopan pankkiviranomaisen johtaja, Jose Manuel Campa, totesi toukokuussa, että rahaston 500 miljardin tuolloin avustuksina jaettavaksi suunniteltu osa pitäisi käyttää kokonaisuudessaan Euroopan pankkien pääomittamiseen.
- » Pelkästään Italian pankkien pääomistustarpeeksi on arvioitu 300-400 miljardia euroa (nyt jo todnak enemmän).
- » Euroopassa muhii valtava pankkikriisi.

EU:n rahaston kokoluokka on aivan liian pieni estämään talouskriisin paheneminen Euroopassa!

RAHASTO ON ALKU

Kaikki maat saavat lainaa rahoitusmarkkinoilta

- » Jokainen EU:n jäsenmaa pystyy tällä hetkellä lainaamaan kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta
 - Italian 10 –vuotisen lainan korko on tällä hetkellä noin 0,9 prosenttia.
 - Espanjan 10 –vuotisen lainan korko on noin 0,3 prosenttia.
- » Tämän lisäksi jäsenmaat pystyvät lainaamaan Euroopan vakausmekanismista (EVM) negatiivisella korolla.
- » EVM perustettiin 2012 nimenomaisesti lainaamaan rahaa talouskriisistä kärsiville maille.

EU:n rahastolle ei olekaan minkäänlaista taloudellista tarvetta tai pakottavaa syytä!

Rahasto vie meidät tulonsiirtounioniin...

- » Kun hallituksemme puhuu elpymisrahastosta, se ilmeisen tietoisesti unohtaa keskustella kahdesta asiasta:
 1. Rahasto luo EU:hun tulonsiirtomekanismin (kielletty SEUT:n artiklassa 125).
 2. Jos rahasto hyväksytään, siitä tulee EU-laki, mistä irtautuminen on todella hankalaa.
- » Saksassa Demarit ja EKP vaativat jo rahaston ja EU-velan muuttamista pysyväksi tulonsiirtomekanismiksi.

- » Rahastossa EI OLE kyse vientimme pelastamisesta, elvytyksestä tai talouskriisin ehkäisemisestä.
- » Siinä on kyse pysyvän EU-tulonsiirtomekanismin (fiskaaliunionin) luomisesta, jolla talouseroja tasataan jäsenmaiden, etenkin euromaiden välillä.

Rahasto muuttaa EU:n tulonsiirtounioniksi!

... eikä sieltä pääse pois

- » Missään ei ole puhuttu siitä, miten rahastosta pääsee pois, jos emme halua olla enää maksajina rahaston todennäköisissä tulevilla ”elvytysoperaatioissa” (tulonsiirroissa).
- » Syy vaikenemiseen on selvä: rahastosta saattaa olla mahdotonta irtaantua.
- » Rahastossa meistä tulee käytännössä EU:n budjetin ja velan takaajia.
- » Rahasto luodaan EU-lainsäädännöllä, joten siitä tulee pysyvä osa EU:ta.
- » On täysin epärealistista olettaa, että rahastoa ei käytettäisi uudestaan.

On mahdollista, että ainoa keino irtautua rahaston kautta tapahtuvista lisämaksuista on erota EU:sta!

On mahdollista, että tämäkään ei riitä vaan meidän pitäisi julistautua maksukyvyttömäksi!

Kokonaisvastuut ja sosiaaliturvan alasajo

- » Jos EU kasvattaa rahastoa 4000-5000 miljardiin euroon, sillä kyettäisiin ehkä rajoittamaan talouskriisin vaikutuksia Euroopassa ja siten myös Suomessa.
- » Mikä olisi sen hinta?
- » Suomen maksuosuus (maksut + takuut) kasvaisivat nykyisestä noin 13 miljardista eurosta 70 – 80 miljardiin euroon.
- » Suomen ”piilotetut” yhteisvastuut, Euroopan vakausmekanismin, EKP:n ja TARGET2 maksujärjestelmän kautta, ovat jo tällä hetkellä yli 100 miljardia euroa, mutta nämä ovat vakuudellisia.

Suomen EU:n kokonaisvastuut voivat rahaston myötä kasvaa lähes 200 miljardiin euroon!

- » Tämä tietäisi valtavaa lisäverotaakkaa yrityksillemme ja kotitalouksillemme.
- » Hyvinvointivaltiomme tuskin kestäisi sitä. Sosiaaliturva- ja eläkejärjestelmiämme pitäisi leikata dramaattisesti. Köyhyys räjähtäisi.
- » Valtionvelkamme on noin 124 miljardia euroa, ja se kasvaa pelottavaa vauhti.
 - Suomen BKT vuonna 2019: 240 miljardia euroa. Valtiomme vuotuinen budjetti on (tasapainossa) reilut 50 miljardia euroa.

Italian taloudelliset vastuut

- » Vuonna 2019, ulkomaiset pankeilla oli Italian valtionvelkaa yli 450 miljardin euron edestä. Ulkomaalaisilla investointirahastoilla oli Italian velkapapereita noin 300 mrd. euron edestä.
- » Italian TARGET2 maksujärjestelmävelat olivat elokuussa noin 522 miljardia.
- » EKP:n suoria Italian valtion velkaomistuksia on vaikea arvioida, mutta ne ovat tod.näk. luokkaa 50-100 miljardia.
- » Ranskan pankeilla on huomattava yli 400 miljardin altistus Italian (yksityiseen ja julkiseen) velkaan. Saksallakin yli 150 miljardia.

Entä jos Italia eroaa eurosta?

- » Jos Italian eroaa, se jättää varmasti osan veloistaan maksatta.
- » Saksa ja Ranska joutuisivat pääomittamaan pankkejaan.
- » EKP:n mahdolliset tappiot katettaisiin Euroopan keskuspankkijärjestelmän sisällä (SP:n osuus maksimissaan olisi noin 700 miljoonaa).
- » TARGET2 vastuut on poliittinen kysymys. Jos Italia haluaisi pysyä maksujärjestelmässä, mikä on todennäköistä, tappioita tuskin syntyisi, vaan asiasta erotilanteessa sovittaisiin poliittisesti.
- » Jos Italia eroaisi TARGET2:sta, ja jos kaikki sen TARGET2 velkojen vakuutena olevat arvopaperit olisivat arvottomia (mikä on äärimmäisen epätodennäköistä), Suomen maksuosuus olisi maksimissaan 8 miljardia.

- » Jos muita myös maita eroaisi, tappiot luonnollisesti kasvaisivat.

MIHIN TÄSTÄ?

Maailman (ja Suomen) talousnäkymät eivät ole hyvät

Quarter	USA	Eurozone	Finland
2020:1	-1.3	-3.6	-4.6
2020:2	-9.5	-12	-3.2
2020:3 (nc)	5.8	1.5	-0.1
2020:4	-0.4	-0.8	-1.5
2020	-5.3	-15	-8.0
2021	-8.4	-9.7	-13
2022	-9.4	-13	-14
2023	0.6	-3.9	0.2
2024	3.4	2.6	5.7

Maailmantalous on "done".

- » Maailmassa on enemmän velkaa kuin koskaan. Yritykset ja valtiot ovat erittäin velkaantuneita.
- » Taluskriisi on globaali (eikä se johdu pelkästään koronasta).
 - Yhdysvalloissa työttömyyskorvausta saa lähes 24 miljoonaa ihmistä, ja yrityskonkurssit ovat kaikkien aikojen huipussaan ennätysellisestä elvytyksestä huolimatta.
 - Kiina on käynnistänyt valtavan velkaelvytysoperaation jo ennestään ennätysellisen velkaantuneessa taloudessaan.
 - Japanin ja Etelä-Korean vientiteollisuudet sukeltavat edelleen.
 - Hauras globaali rahoitusjärjestelmä horjuu valtavan velkataakan alla.
- » Keskuspankkien rahapoliittinen elvytys on saavuttanut uudet pelottavat mittasuhteet.
- » Maailmassa ei ole muuta elvytysvaraa kuin "setelirahoitus".

EU:n rahasto loisi uuden velkatason, mutta ei korjaisi mitään!

Rahasto voi kääntää kansat toisiaan vastaan

- » Käytännössä rahastossa on kyse Italian ja muiden heikompien maiden lahjomisesta pysymään eurossa (luomalla tulonsiirtomekanismi).
- » Jos Italia saa tämän lahjuksen, lopettaako se lisärahan vaatimisen?
 - Yhdysvalloista luotiin tulonsiirtounioni 1930-luvun lamassa. Sen jälkeen toisista osavaltioista tuli pysyviä liittovaltion tuen saajia ja toisista maksajia.
- » Entä jos EU ei jossain vaiheessa suostu maksamaan Italialle lisää?
- » Italia on saanut rahat, joten miksi se jäisi maksamaan niitä takaisin?
- » Italian EU-ero lisäisi muiden maiden maksutaakka huomattavasti. Jäisivätkö muut maat EU:hun.
- » **Rahasto voi toteutuessaan tuhota koko EU:n.**
 - Olisi myös hyvä muistella, miten Euroopan maat ovat historiassa perineet toisiltaan velkoja.

Rahasto voidaan kaataa Suomessa!

- » Eduskuntamme ei ole vielä hyväksynyt rahastoa, ja sen EU-tason ratifiointi vaatii kaikkien jäsenmaiden parlamenttien hyväksynnän.
- » Rahasto voidaan kaataa Suomessa!
- » Kapina rahastoa vastaan elää muissakin maissa, koska hyvin harva EU:n nettomaksajamaista haluaa tulonsiirtounioniin kattamaan eteläisten jäsenmaiden menoja.
- » Poliitikot ovat kuitenkin täysin jäätyneet! Heillä ei ole rohkeutta nousta puolustamaan omia kansalaisiin, eikä Eurooppaa.

Suomen on johdettava tietä kaatamalla elvyttämätön ja Suomelle sekä Euroopalla turmiollinen ”elpymisrahasto”!

KIITOS!